

Paradoks

I Bibelen møder vi mange modsatrettede udtalelser, der umiddelbart syne uforenelige i forhold til almindelig sund fornuft. Et sådant forhold kaldes også et paradoks. Her skal der peges på et par stykker:

1. Guds udvælgelse og Guds tilbud om frelse til alle:

Guds ord taler flere steder om, at Gud har udvalgt og dermed forudbestemt nogle til frelse. Det siges tydeligst i Ap.G.13:48, hvor det lyder: ”Da hedningerne hørte det, blev de glade, og de priste Herrens ord; og alle, som var bestemt til evigt liv, kom til tro.” Men også i andre sammenhænge møder vi Guds udvælgelse. I Romerbrevet kapitel 8 og 9 vender Paulus flere gange tilbage til emnet. Her et par eksempler:

a) ”Vi ved, at alt virker sammen til gode for dem, der elsker Gud, og som efter hans beslutning er kaldet. For dem, han forud har kendt, har han også forud bestemt til at formes efter sin søns billede, så at han er den førstefødte blandt mange brødre. Og dem, som han forud har bestemt, har han også kaldet, og dem, han har kaldet, har han også gjort retfærdige, og dem, han har gjort retfærdige, har han også herliggjort.” Rom.8:28-30.

b) ”Han (Gud) siger jo til Moses: »Jeg forbarmer mig, over hvem jeg vil, og viser nåde, mod hvem jeg vil.« Så afhænger det altså ikke af menneskers vilje eller stræben, men af Guds barmhjertighed. Skriften siger jo til Faraos: »Jeg har ladet dig fremstå netop for at vise min magt på dig, og for at mit navn kan blive forkyndt over hele jorden.« Så forbarmer han sig altså, over hvem han vil, og forhærdet, hvem han vil.” Rom.9:15-18.

Alene ud fra disse citater er det klart, at hos Gud er der tale om forudbestemmelse til frelse. At påstå det modsatte vil være i strid med sandheden. Og Paulus vidste, at netop Guds suveræne forudbestemmelse ville medføre indvendinger fra den menneskelige forstand. Han skriver: ”Nu vil du sige: Hvad har han så mere at bebrejde os? For hvem kan stå hans vilje imod? Menneske! Hvem er du da, siden du går i rette med Gud? Kan det, der er forment, sige til ham, der formede det: Hvorfor har du lavet mig sådan?” Rom.9:19-20.

Vi bemærker, at udvælgelsen er Guds vilje, og at det er hans suveræne og evige beslutning, og ve os, om vi i denne sammenhæng eller i nogen anden går i rette med Gud, for hans tanker er så højt over vore, som evigheden er over det jordiske. I stedet må vi bøje os for vor skaber og frelser og tilbede og takke, fordi han i sin nåde og ved sit ord har indviet os i sine tanker, og har gjort det på trods af, at vi hverken kan rumme eller forstå dem.

Overfor denne sandhed, at Gud har udvalgt nogle til frelse, forkynder Guds ord samtidig, at enhver, som tror på Jesus, ikke skal fortabes men have evigt liv. Joh.3:16. Og Jesus byder, at de, der tror på ham, skal gå ud i alverden for at gøre alle folkeslagene til hans disciple. Mat.28: 19. Og vi skal gøre det uden begrænsninger, for i lignelsen om kongesønnens bryllup lyder det: ”Gå ud på vejene og langs gærderne og nød dem til at komme, så mit hus kan blive fyldt.” Luk.14:23. At det virkelig gælder alle fremgår af Johannes’ vidnesbyrd, når han siger, at ”alle

dem, der tog imod ham, gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn." Joh.1:12. Og "Den, der tror på Sønnen, har evigt liv." Joh.3:36.

Der er i befalingen til at forkynde evangeliet ikke den mindste begrænsning i, hvem der kan blive frelst ved at tro Jesus, Guds søn. For enhver, der tror på Jesus, har evigt liv. Punktum.

Men Guds nåde, der frit rækkes til enhver, synes at stå så helt i modsætning til Guds udvælgelse, og disse sandheder kan menneskeligt talt og efter menneskelig målestok ikke forenes. Dog, - i spørgsmål om Guds frelse gælder ikke det jordiske men det himmelske. Og fordi vi ikke kan forene og rumme de to sandheder er begge dele dog lige sande, fordi Gud forkynder det.

Talen om Guds udvælgelse er talen om det, som er skjult i Gud, der er fra evighed til evighed. Gud har aldrig bedt os om at granske hans dybder for at forstå, hvad der langt overstiger, hvad vi kan forstå. Det ligger på det himmelske og det evigt guddommelige plan, som vi skal blot tage til os i ydmyghed og i tilbedelse af den evige hellige Gud.

Helt anderledes forholder det sig med befalingen om at gøre alle folkeslag til Jesu disciple. Alle Guds børn har fået befaling om at forkynde evangeliet for enhver skabning uden begrænsning. Her taler vi om det, som er vores virkelighed i den nuværende verden. Ikke at vi nødvendigvis kan forstå missionsbefalingen i alle dens enkeltheder, for i forhold til Guds kald til tjeneste drejer det sig ikke om at forstå men om at være lydige og tro.

Konklusion:

Guds udvælgelse til frelse er virkelig og sand, men det er Guds suveræne handling, som han har åbenbaret os i glimt. Og Guds tanker og Guds vilje, skal vi ikke forsøge at forstå, men lade det hvile hos Gud, fordi det er os for underfuldt og helligt. Derimod bør vi kæmpe troens gode strid ved at forkynde evangeliet til frelse for alle. Og den, som forbliver tro i det himmelske kald, vil på hin dag blive mødt af Jesus med ordene: Vel, du gode og tro tjener, gå ind til din herres glæde. Lad os derfor sætte al vor iver, vore tanker og vore kræfter ind på at høre, hvad Ånden taler om den tjeneste, vi er betroet her i verden, så vi handler derefter.

2. En fri eller en bunden vilje:

I en samtale med jøderne siger Jesus "til de jøder, som var kommet til tro på ham: »Hvis I bliver i mit ord, er I sandelig mine disciple, og I skal lære sandheden at kende, og sandheden skal gøre jer frie.« De svarede ham: »Vi er Abrahams efterkommere og har aldrig trællet for nogen. Hvordan kan du så sige: I skal blive frie?« Overfor jødernes påstand om, at de er frie, fortsætter Jesus med at sige: "I har Djævelen til fader, og I er villige til at gøre, hvad jeres fader lyster. Han har været en morder fra begyndelsen, og han står ikke i sandheden, for der er ikke sandhed i ham. Når han farer med løgn, taler han ud fra sig selv; for løgner er han og fader til løgneren." Joh.8:31-32 og 44.

Det forstås umiddelbart, at Jesus siger til dem, at de er syndens trælle, og at de er uden egen vilje til at gøre det rette, for de er villige til at gøre, hvad Djævelen lyster.

Det samme møder i hos Paulus i hans brev til romerne, hvor han skriver: "Jeg ved, at i mig, altså i mit kød, bor der intet godt. Viljen har jeg, men udføre det gode kan

jeg ikke. For det gode, som jeg vil, det gør jeg ikke, men det onde, som jeg ikke vil, det gør jeg. Men når jeg gør det, jeg ikke vil, er det ikke længere mig, der handler, men synden, som bor i mig. Jeg finder altså den lov, at jeg, skønt jeg vil gøre det gode, kun evner det onde.” Rom.7: 18-21.

Sammenfatter vi Jesu udtalelse og Paulus’ bekendelse, så er der ingen tvivl: Mennesket har ikke i sig selv nogen fri vilje. Det bekræftes yderligere af Paulus i brevet til Efeserne, hvor han skriver om dem, at de, før de kom til tro på Jesus, var døde i deres overtrædelser og synder, som de før vandrede i, da de lod sig bestemme af denne verdens tidsalder og af ham, som hersker over luftens rige, den ånd, der stadig virker i ulydighedens børn. Ef.2:1-2.

Overfor denne kendsgerning møder vi udsagn i Guds ord, der synes at pege på en fri vilje til at modtage Guds frelse, når den bydes os.

Eksempelvis lyder det i Hebræerbrevet (efter gl. oversættelse): ”Derfor, som Heligånden siger: I dag, når I hører hans røst, så forhærd ikke jeres hjerter.” Heb.3:7-8.

Og i brevet til Laodikea siger Jesus: ”Se jeg står ve døren og banker på; hører nogen mig og åbner døren, vil jeg gå ind til ham og holde nadver med ham og han med mig.” Åb.3:20.

I begge eksempler kræves der en aktiv handling i form af enten ikke at forhærde sig eller at åbne døren. Og i begge tilfælde må vi gå ud fra, at det kan lade sig lade sig gøre, da det tilsyneladende er forudsætningen for at få frelsen i eje.

Det ser således ud til, at Guds ord både forkynder en bunden og en fri vilje.

* * *

Sammenholder vi de to paradokser, finder vi i det første tilfælde, at Gud på den ene side forudbestemmer, hvem der skal frelses, og at Guds ord på den anden side forkynder, at nåden i Kristus rækkes uforskyldt til hvert menneske. Det er et modsætningsforhold, der ikke logisk lader sig forene. Og dog: Guds udvælgelse sker hos Gud i evigheden, mens Guds nåde i Jesus forkyndes her i tiden. Begge forhold er sande, selv om vi ikke kan rumme det, fordi det ikke er givet noget menneske at forstå eller udgrunde Guds dybder.

Anderledes med det andet paradoks, hvor modsætningen er, at alle menneskers vilje på den ene side er bundet af syndens og dødens lov, mens Ordet samtidig synes at åbenbare, at vi aktivt må og skal vælge Guds frelse eller fortabelsen. Men i modsætning til det første paradoks, så er dette paradoks ikke det evige i modsætning til det jordiske. Her gælder, at begge forhold vedrører alle mennesker på jorden.

Men da Guds ord samtidig forkynder, at der kun er én vej til frelse, må det betyde, at det sidstnævnte modsætningsforhold kun kan være tilsyneladende.

Lad os derfor overveje, om vi virkelig kan åbne frelsens dør i kraft af egen vilje, når Jesus står ved hjertets dør og banker på. Hvis det er tilfældet, kan vi jo rose os af, at vi har taget del i den frelsende proces. Men det kan vi på ingen måde, for Ordet siger klart: ”Af nåden er I frelst ved tro. Det skyldes ikke jer selv, Guds er gaven; det skyldes ikke gerninger, så nogen kan rose sig.” Ef.2:8-9, gl. oversættelse.

Løsningen på modsætningsforholdet finder vi i Jesu svar på spørgsmålet, om det er lovligt at give kejseren skat eller ej, Svaret lyder: ”Så giv kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er!” Det lyder umiddelbart rigtigt og er alligevel umuligt. For måske kan vi give de verdslige myndigheder, hvad vi skylder dem, men vi kan aldrig give Gud, hvad Guds er. Det formår Jesus alene. Og det er løsningen: Han gav kejseren, hvad kejserens var, da romerriget ved Pilatus dømte ham til korsfæstelse, fordi han var en konge, og Gud fik, hvad Guds var, da det jødiske folk med ypperstpræsten i spidsen dømte ham til døden, fordi han var Guds søn.

Og sådan er det i alle forhold. Når Jesus beder os om at gøre det fuldkomne, det, som vi ikke formår i os selv, så viser det sig, at han allerede har gjort det for os. Derfor bliver vi tilregnet alt, hvad Jesus har været og gjort – ikke på grund af vore gerninger, så vi kan rose os, men alene af Guds uendelige nåde.

Det gælder også, når han byder dig at åbne dit hjertets dør, så han kan drage ind. Du kan slide med den opgave, så meget du vil, for det vil aldrig lykkes dig. Først i det øjeblik, da du opgiver og fortvivlet råber til Herren Jesus om hjælp, da åbner han dit hjertes dør. Jesus siger om sig selv: ”Jeg er døren. Den, der går ind gennem mig, skal blive frels.” Joh.10:9.

Vejen til frelse går alene gennem Jesus. Selv når vi formaner os til at åbne vort hjertes dør eller til ikke at forhærde os, så er det Jesus alene, der kan gøre det for os. Han har gjort fyldest for os i alle forhold.¹

Om vores frie eller bundne vilje gælder, at så længe vi fokuserer på os selv, må vi med Paulus fortvivlet råbe: ”Hvem skal fri mig fra dette dødens legeme?” Men af Guds nåde får vi lov at føje til: ” Så er der da ingen fordømmelse for dem, som er i Kristus Jesus.” Hvor stort og hvor overvældende! Gud og Herren Jesus til ære og pris i alle evigheder.

¹ Vi kan aldrig med vor vilje beslutte os for frelsen eller nogen gerning til frelse. Derimod kan vi med vor kødelige vilje, der ligger under for synden og døden, til enhver tid arbejde og virke til vor egen fortabelse. Det gælder også Guds børn. Det er fuld alvor, når Paulus efter at have erkendt syndens og dødens lov i sit kød slutter med i sin fortvivlelse at spørge: ”Hvem skal fri mig fra dette dødens legeme?” Læs Rom.7:18-8:4.